
**УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ**

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Борис Йорданов Борисов,

Университет по библиотекознание и информационни технологии

на дисертационния труд

на Венцислава Велинова Миндова

на тема

**Социокултурни модели на убеждаващо
въздействие през XX век, формиращи българската
национална идентичност**

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

по специалност: Журналистика – Убеждаваща комуникация

**в професионално направление: 3.5 Обществени комуникации и
информационни науки**

София 2015

Актуалността на разработката произтича от динамиката на процесите свързани с утвърждаването и съхраняването на националната идентичност. Като противовес на процесите по глобализация и свободен обмен на култура и идеи съществуващата национална идентичност е подвластна на все по-нови трансформационни влияния. Като следствие на това историята, културата и религията се оказват в основата на националното съхранение. Комуникационният културен обмен притежава очевидна амбивалентност, като от една страна развива националните културни специфики, а от друга страна се стреми да съхрани националната идентичност.

Предметната област на проекта на дисертационният се вписва в професионалното направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки. Към дисертацията е приложен списък на използваната литература, в който са показани 161 източници.

Това говори, че авторът познава добре предметната област и може да има приноси в нейното развитие.

Венцислава Миндова е избрала методика за изследване, която включва:

- Анализ на постигнатото в предметната област;
- Определяне на нерешените задачи;
- Избор на задачи за решаване;
- Определяне на необходимия апарат за решаване на проблемите;
- Интердисциплинарен подход;
- Пряка групова анкета.

Тази методика е естествена за подобни случаи и дава отговор на предвидените и реализирани в дисертацията изследвания.

Трудът е представен като самостоятелно, научно-приложно изследване. Той се състои от увод, 3 глави, общи изводи и предложения, заключение и библиография, в общ обем от 293 страници.

В Увода е показана актуалността на дисертационния труд. Посочени са целта, обекта, предмета, тезата, работните хипотези, и методологията на изследването. Дефинирани са и неговите основни задачи.

В Глава 1, озаглавена „Теоретична постановка на проблема” са изследвани и анализирани изграждането на социално-историческия мит, корените, формирането и съхраняването на националната идентичност, идеологията и мита като значения и функции на националното съзнание и пропагандата, като механизъм на масовото убеждаващо въздействие. В края на тази глава е направен опит за обобщение във вид на изводи.

Глава 2, озаглавена „Идеологическите стереотипи като медиатори в триадата – книга – вестник – кино (или телевизия/театър)” разкрива теоретичните основи на романа като панорама на националния живот, а така също и проблемите, свързани с митовете за робството, османското наследство и класовата борба.

В Трета глава, с наименование „Национална идентичност и стереотипи (анкетно изследване)” са проведени анкетни изследвания в:

- Първа английска езикова гимназия (град София);
- Математическа гимназия „Баба Тонка“ (град Русе);
- 73. СОУ „Владислав Граматик“ (град София);
- Професионална гимназия по ветеринарна медицина „Димитър Димов“ (град Ловеч).

Разгледани са и въпросите за определяне на националната идентичност, доверието, споделянето в семейството и факторите, оказващи влияние върху изграждането на личността. Обобщени са и са анализирани резултатите от изследването.

В Заключението е показана значимостта на изследването. Представени са основните научно-приложни приноси на автора и е направен обоснован извод, че митовете запазват своето значение като съхранители на традицията и се модифицират в съвременността, за да послужат за конструирането на нови социални идентичности.

Като цяло, разработката се характеризира с логичност на изложението и добра степен на задълбоченост на направените анализи и изводите от тях.

В дисертационния труд е направен успешен опит да бъдат решени следните основни задачи:

1. Изясняване на понятийния апарат, както извеждане на работни дефиниции на понятията, които ще послужат за преките цели на дисертацията;
2. Открояване на стереотипните модели на убеждаващо въздействие в сферата на комуникационния дискурс през разглеждания период;
3. Извеждане на тенденциите на убеждаващо въздействие чрез избрани литературни произведения с национална значимост, медийното им присъствие, екранизацията им и/или поставянето им на сцена;
4. Проследяване на акумулиращото социокултурно въздействие посредством книгите, театъра, киното, телевизията и вестниците, насочено към масова промяна на нагласите.
5. Подготовка и провеждане на емпирично изследване сред ученици (дванадесетокласници) на територията на Република България с цел установяване на парадигма на нагласите в настоящето.

Приемам основните научно-приложни приноси така както ги е формулирала докторанта в своя автореферат. За мен особено значение имат следните от тях:

- Митът като вторична митологична система е медиатор на социални нагласи, като по този начин се изгражда комуникационно поле на предавани значения;
- Идеологическият мит (респ. идеологическия стереотип) въздейства върху масите чрез миналото в посока съвременни интереси;
- Чрез разглеждането на литературни произведения с изразен национален характер е проследена рефлексията им към вестниците, театъра и киното (или телевизията);
- С проведеното анкетно изследване е достигнато до заключението, че в съвременността продължават да битуват създадените митове, да пораждат нагласи и определени модели на поведение.

Не установих плагиатстване и приемам, че трудът и приносите в него са лично дело на докторанта.

В автореферата и в дисертационния труд е представен списък от 5 публикации. След запознаване с публикациите твърдя, че всички те имат пряко отношение към темата и са свързани със съдържанието на дисертационния труд.

Авторефератът е оформен в 56 страници, съобразно нормативните изисквания. Той отразява еднозначно съдържанието на дисертационния труд.

В дисертационния труд са допуснати известни слабости и грешки. Ето някои от тях:

- Използваната литература не е представена в съответствие със стандартите.
- Известната фактология по темата на проекта за дисертационен труд, би могла да бъде представена по-синтезирано;
- Заключение на дисертационния труд се нуждае от по-ясно структуриране;
- Необходимо е да се посочи разширената методология и изследователските подходи;
- В Автореферата и в Дисертационния труд са допуснати стилни и правописни грешки.

Актуалността на проблема, научно-приложните приноси в разработения дисертационен труд и комплексната ми положителна оценка за *Венцислава Миндова*, ми дават основания да дам „положителна оценка” и да гласувам „положително” за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на *Венцислава Велинова Миндова* по специалност: Журналистика – Убеждаваща комуникация, в професионално направление: 3.5 Обществени комуникации и информационни науки.

Рецензент:

доц. д-р Борис Борисов

гр. София
23.02.2015 г.